

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

управління ЗВО; впровадження універсальних методик і процедур планування, забезпечення і контролю якості освітніх послуг; стандартизація процесів ЗВО, ґрунтована на циклі Демінга (планування, виконання, контроль, поліпшення) [3]; підвищення контролю шляхом введення процесу внутрішнього аудиту СМК ЗВО на постійній основі; можливість виявлення невідповідностей на ранніх стадіях, що дає можливість скоригувати результат, а можливо і запобігти невідповідностям надалі.

Література

1. Імператив якості: вчимося цінувати і оцінювати вищу освіту: навч. посіб./ За ред. Т. Добка, М. Головянко, О. Кайкової, В. Терзіяна, Т. Тіхонена. - Львів: Видавництво «Компанія «Манускрипт»», 2014. - 572 с.
2. Васильев Ю.С., Глухов В.В., Федоров М.П. Экономика и организация управления вузом: Учебник. 3-е изд., испр. и доп. / Под ред. В.В. Глухова. СПб.: Издательство «Лань», 2004. - 608 с.
3. Потребности клиента [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://salesdrive.guru/potrebности-klienta/>.

УДК 371.124

ПСИХОГІГІЄНА У СТРУКТУРІ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

І.О. Шишова

Центральноукраїнський державний педагогічний університет
ім. В. Винниченка, м. Кропивницький, Україна

Постановка проблеми. Питання особистісного розвитку як системи змін, що відбуваються внаслідок зовнішніх та внутрішніх впливів, є актуальними в кожному цивілізованому суспільстві. Ми вважаємо особистісний розвиток як процесом, так і результатом навчання у вищому навчальному закладі. Особливим він є у студентів, майбутніх фахівців спеціальної освіти, адже це самі вони у недалекому майбутньому здійснюватимуть процеси виховання, навчання, абілітації, реабілітації, соціальної адаптації людей, які самостійно не завжди можуть реалізуватися, часто потребують допомоги, підтримки, захисту.

Мета тез. 1. Дослідити динаміку розвитку суспільства щодо ставлення до осіб з особливими потребами. 2. Надати коротку характеристику групі дітей, яку сьогодні класифікують як таких, що мають особливі освітні потреби. 3. Проаналізувати сучасні шляхи підготовки фахівців у сфері спеціальної освіти з урахуванням необхідності формування психогігієнічних характеристик особистості.

Виклад основного матеріалу. Сучасне суспільство за відомі історикам тисячоліття його існування пройшло тяжкий шлях розвитку, у тому числі щодо ставлення до людей, для класифікації яких сьогодні прийнято використовувати термін «діти з особливими освітніми потребами», «з обмеженими

можливостями здоров'я». Еволюція ставлення суспільства та держави до осіб з обмеженими можливостями здоров'я нараховує періоди від агресії та зневаги до загальноновизнаного сьогодні інклюзивного навчання, яке в багатьох сучасних державах широко впроваджується і вважається на даний час досить ефективним способом не тільки надати дітям можливості навчання та виховання поряд зі здоровими однолітками, у загальноосвітніх закладах, розташованих якнайближче до місця проживання, так і сприяє більш ранній соціалізації, адаптації до майбутнього життя в умовах такого різного і непростого соціуму.

Інклюзивна освіта є комплексним процесом забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

У деяких країнах, у тому числі в Україні, до цього часу зберігається і традиційна для другої половини двадцятого століття сегрегативна система освіти, під час якої діти з особливими потребами навчаються у спеціальних закладах. Ми вважаємо, що саме такий підхід є досить позитивним, адже у батьків та у дітей має бути можливість вибору закладу, право на повну, часткову або іншу форму інклюзії.

Діти з особливими потребами складають специфічну категорію осіб з порушеннями зору, слуху, інтелектуального розвитку, опорно-рухового апарату, мовлення, з розладами аутичного спектру, зі складними та поведінковими порушеннями. Насьогодні до цієї категорії осіб деякі вчені відносять також дітей із соціально-неблагополучних сімей, тих, які і є жертвами насильства, дітей біженців, постраждалих від військових дій, тих дітей, які хворіють або одужали після тяжких хвороб. Діяльність з ними потребує від педагогів високого рівня розвитку особистості, наявності цілого спектру рис характеру, психогігієнічних знань, умінь, навичок, адже їхня робота є хоч і шляхетною, гуманною, але фізично і психічно виснажливою, стресогенною, такою, що потребує, на нашу думку, здійснення додаткових зусиль щодо формування та зміцнення психічного здоров'я.

Психогігієна є відносно новою, сучасною наукою, спрямованою на дослідження особливостей психічного здоров'я особистості, складовою медичної (клінічної) психології, - науки, що вивчає психологічні особливості людей з різними захворюваннями, методи і способи діагностики психічних відхилень, диференціації психологічних феноменів і психопатологічних симптомів та синдромів, психологію взаємин пацієнта і медичного працівника, психопрофілактичні, психокорекційні і психотерапевтичні способи допомоги пацієнтам, а також теоретичні аспекти психосоматичних і соматопсихічних взаємовпливів. Ця наука займається дослідженням впливу зовнішнього середовища на психічне здоров'я людини, визначає шкідливі фактори в природі і суспільстві, на виробництві, в побуті, вивчає і організовує шляхи і засоби подолання несприятливих впливів на психічну сферу. Серед основних проблем

психогігієни: психологія медико-генетичного консультування; психогігієна сімей, психогігієна в кризові періоди життя людини, психогігієна навчання, виховання і праці, психогігієна режиму установ; психогігієна взаємин.

У структурі психогігієни традиційно виділяють: 1) національну психогігієну - здійснюваний соціальними інститутами комплекс заходів щодо збереження та зміцнення психічного здоров'я нації; 2) організаційну психогігієну - практичну психогігієну на рівні організації; 3) психогігієну особистості - рівень практичної психогігієни, де центральним об'єктом виступає окрема людина, особистість, яка містить сукупність дій, які людина здійснює своїми силами (своїми можливостями, особистими стараннями та вміннями).

Студенти, майбутні фахівці спеціальної освіти, згідно навчального плану та робочих програм мають опанувати під час навчання не тільки зміст переліку конкретних дисциплін, але і оволодіти рядом психологічних характеристик, потрібних для оволодіння майбутньою професією. Процес підготовки майбутніх фахівців до професії, професіогенез, має досить тривалий за часом і такий, що складається з декількох етапів, характер. Професіогенез розпочинається задовго до вступу до вищого навчального закладу, триває протягом навчання і після його завершення і має організаторські, дидактичні, перцептивні, комунікативні, сугестивні, дослідницькі, науково-пізнавальні складові.

Професія спеціального педагога належить до професій типу «людина-людина» і передбачає високий рівень професіоналізму. Водночас високий рівень професіоналізму потребує великої праці, роботи над собою, розвиненої особистості, його може супроводжувати втома, перевтома. Наше дослідження свідчить, що досить часто студенти не володіють психогігієнічними навиками, не вміють вчитися, відчувають значні труднощі під час спілкування, комунікації, що може призвести до стійкого стресу.

Вже починаючи з першого курсу у студентів потрібно формувати стійку працездатність, впроваджуючи оптимальні методики опанування навчальних знань, спонукати до створення режиму праці та відпочинку, харчування, дотримання санітарно-гігієнічних вимог, використовувати як традиційні, так і сучасні освітні методики. Принциповими при цьому вважаємо такі напрями психогігієни, як: профілактика екзаменаційного стресу, психопрофілактика простудних та вірусних захворювань, розвиток загальнокультурного та загальнооздоровлювального векторів особистості.

Висновки. 1. Сучасне суспільство потребує безперервної модернізації підходів до підготовки фахівців, які і після завершення навчального закладу, а то і на середніх та старших курсах, працюватимуть з людьми з особливими потребами. 2. Діти з особливими потребами є специфічною категорією осіб, робота з якими потребує від педагогів високого рівня розвитку особистості, наявності цілого спектру рис характеру, психогігієнічних знань, умінь, навичок, які дозволять більш ефективно здійснювати професійну діяльність, при цьому

зберігаючи власну особистість, гарне самопочуття, настрої, соціалізацію у всіх сферах життя. 3. Студенти, майбутні фахівці спеціальної освіти, мають опанувати під час навчання не тільки зміст тих дисциплін, які вони вивчають, але і психогігієнічні форми, методи, прийоми розвитку особистості.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку передбачають розроблення методичних рекомендацій для студентів щодо психогігієни особистості.

Література

1. Шишова І.О. Корекційна освіта і мистецтво / І.О. Шишова // Наукові записки. - Ред. кол.: В. В. Радул, В. А. Кушнір та ін. - Випуск 139. - Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. - С. 127-131. (Серія: Педагогічні науки).

2. Шишова І.О. Логопедична ритміка в системі підготовки студентів до корекційної освіти дітей з особливостями фізичного та психомовленнєвого розвитку / І.О. Шишова Наукові записки / Ред. кол. В.Ф. Черкасов, В.В. Радул, Н.С. Савченко та ін. - Випуск 147. - Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. - С. 145-149. (Серія: Педагогічні науки).

3. Шишова І.О. Оздоровча фізична культура та спорт у підвищенні емоційного тону учасників процесу соціальної адаптації дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти / І.О. Шишова // Основи побудови тренувального процесу в циклічних та екстремальних видах спорту: збірник наукових праць. - [Електронний ресурс]. - Харків: ХДАФК, 2019. Вип. 3. 222 с. - Режим доступу: URL: http://journals.uran.ua/cvs_konf/issue/archive. - С. 214-222.

УДК 378.011.3

THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE PHILOLOGISTS IN THE INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

S. Perova

**ДЗ «Луганський національний університет імені Т. Шевченка»,
м. Старобільськ, Україна**

The fundamental principles of updating higher education from the perspective of a new educational philosophy are directly related to the modern world requirements for a specialist in any field. Taking into account modern European and world guidelines is the key to the success of future specialists training and the formation of the comprehensive worldview of a person who can adapt and pursue his/her career not only in Ukraine, but also abroad.

The implementation of competence-based approach in the education system is due to 1) the globalization of the economy, the priority of which today is the shift of emphasis from the principle of adaptability to the principle of the competence of the graduates of the educational institutions, 2) the requirements of the Council of

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Про проблеми формування соціальної відповідальності майбутнього фахівця А.О. Соловей, О.М. Кананихіна, Т.С. Ботіка, О.А. Мамроцька.....	184
Вибір варіативної компоненти в навчальних планах підготовки студентів в умовах реалізації закону «Про вищу освіту» І.М. Агєєва, Ю.В. Дьяченко, Є.М. Коренман.....	186
Використання інструментів маркетингу у системі менеджменту якості закладу вищої освіти О.А. Кручек, С.А. Памбук, О.В. Аксюта.....	189
Психогігієна у структурі особистісного розвитку майбутніх фахівців спеціальної освіти І.О. Шишова.....	191
The development of professional competence of future philologists in the institutions of higher education S. Petrova.....	194
Методика підготовки студентів до олімпіади з Рекреалогії І.С. Калмикова.....	197
Вища освіта у контексті її реформування П.Г. Давидов.....	198
Аналіз основних об'єктів оптимізації навчального процесу в академії А.П. Ліпін, І.М. Шипко.....	201
Роль лекцій в якісному засвоєнні студентами матеріалу що вивчається А.П. Ліпін.....	203
Ефективна комунікація студента та викладача - запорука успіху у навчанні Т.А. Кулаковська.....	205
Дослідницький метод навчання студентів спеціальності «Туризм» М.Л. Орлова, І.В. Крупіца, О.К. Гілко.....	206
Методика розвитку професійно-технічного мислення у студентів Т.А. Ревенюк.....	208
Шляхи забезпечення якості вищої освіти в медичних вузах О.В. Кірсанова, М.Г. Борозенець.....	210
Лабораторний практикум - невід'ємна складова частина навчального процесу О.Є. Воєцька, Т.В. Бордун.....	213
Щодо проблеми формування творчого мислення у студентів інженерних спеціальностей І.С. Лар'яновський.....	214
Основні мотиватори до навчання студентів медичних факультетів, які навчаються на старших курсах М.О. Ярцева.....	215
Ситуаційно-рольова гра в вивченні Пропедевтичної педіатрії О.В. Соляник.....	216
Використання методів симуляційного навчання при підготовці майбутніх педіатрів Ю.Г. Резніченко, О.М. Гиря, О.М. Лебединець, А.В. Каменщик, М.О. Ярцева, Н.І. Чудова.....	218